

Samenvatting

STRUCTUURVISIE

Sittard-Geleen

Voor u ligt de eerste structuurvisie voor Sittard-Geleen. Op 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in werking getreden. Vanuit deze wet is de gemeente verplicht om zo spoedig mogelijk voor het gehele grondgebied een structuurvisie op te stellen. De voorliggende structuurvisie is het eerste integraal ruimtelijk plan voor de totale gemeente Sittard-Geleen sinds de herindeling in 2001. Het is een samenvoeging van alle bestaande ruimtelijke ambities en doelen van de gemeente Sittard-Geleen, op basis van het vigerend beleid. De visie is ook gebaseerd op hoofdlijnen van nationaal en regionaal beleid dat doorwerkt binnen de gemeente, en op beleid dat is opgesteld samen met andere overheden – zoals de regiovisie Westelijke Mijnstreek. Al met al is een stapel nota's van zo'n meter hoog samengevat in een integrale visie van ruim honderd pagina's.

Enkel vigerend beleid

In de voorliggende structuurvisie zijn géén nieuwe beleidsvoorstellen opgenomen. Dit heeft meerdere redenen. Allereerst is het al een aanzienlijke klus om al het bestaande beleid van voor en na de herindeling te integreren tot één integrale ruimtelijke visie voor de totale gemeente. Daarnaast geeft een structuurvisie op basis van vigerend beleid een helder beeld van de lange termijn ambities en doelen.

Dynamisch en continu proces

Deze structuurvisie is daarmee een basisdocument van waaruit een continu proces kan plaatsvinden van bezinning en reflectie op ontwikkelingen in en rond de stad. Anno 2010 is de structuurvisie geen statisch strategisch beleidsdocument dat eens per tien jaar opnieuw wordt opgesteld. Het is een belangrijk instrument dat de strategische ambities en doelen van de gemeente helder heeft in het dynamisch proces van ruimtelijke ontwikkeling. Het herijken van visie en uitvoeringsprogramma kenmerkt zich door een continuïteit in proces, meestal nauw afgestemd op de cycli in de bestuurlijke organisatie. Elke nieuwe coalitieperiode zou de visie herijkt kunnen worden op basis van monitoring en trends.

Status

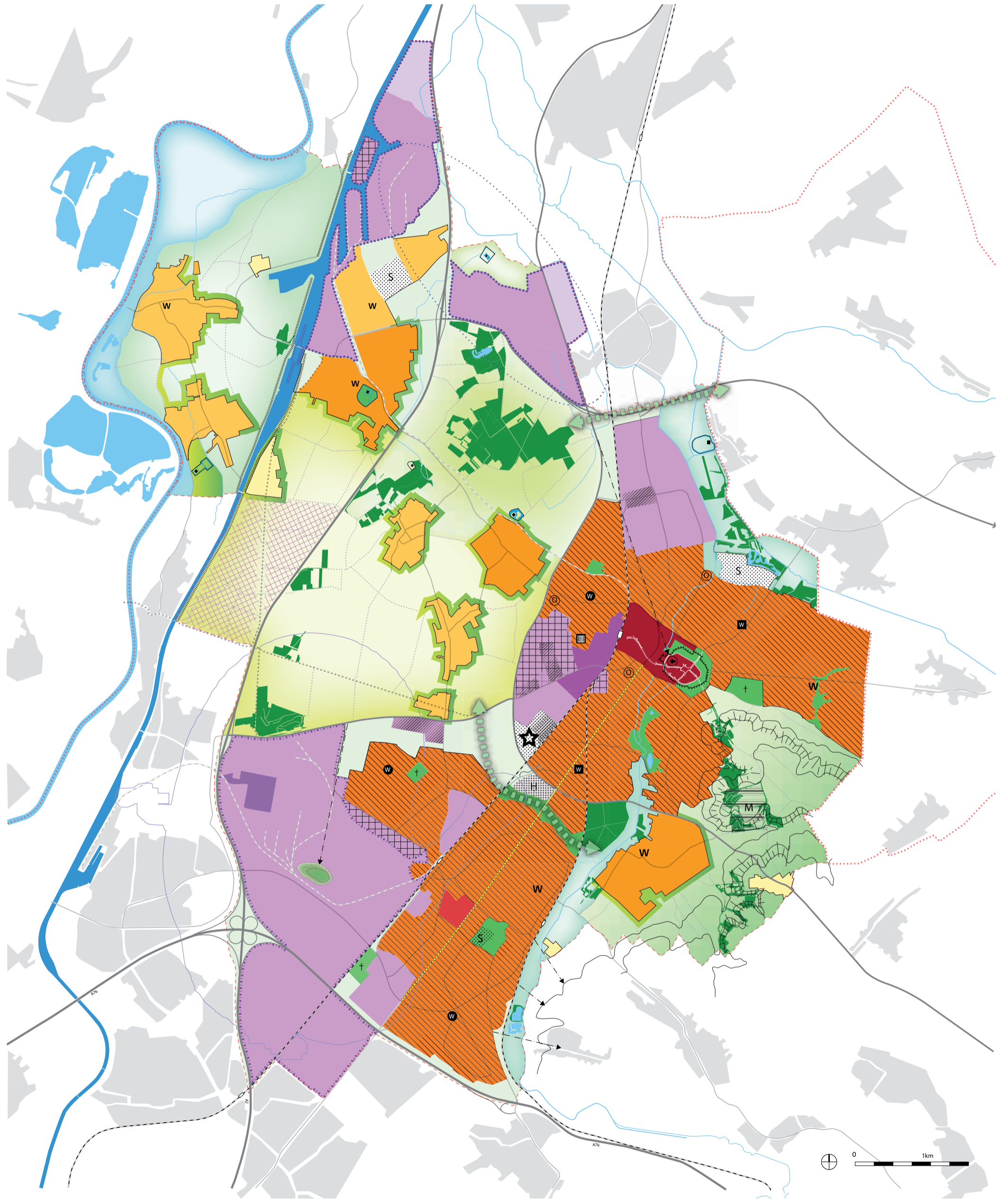
Met de structuurvisie legt de gemeente haar ruimtelijke visie vast. Voor de ontwikkelingen binnen de gemeente is het een bindend instrument. Voor burgers is de structuurvisie niet rechtstreeks bindend (zoals een bestemmingsplan). Wel vormt de structuurvisie het kader voor op te stellen bestemmingsplannen, projectbesluiten en voorbereidingsbesluiten.

Procedure en betrokkenheid van de burgers en maatschappelijke organisaties bij het opstellen van de structuurvisie

De voorliggende structuurvisie is gebaseerd op een integratie van het vigerende ruimtelijke -vaak sectorale- beleid. Ten tijde van het opstellen van dat vigerende beleid is er al afstemming geweest met burgers en maatschappelijke organisaties. Het opstellen van deze eerste structuurvisie Sittard-Geleen heeft daarom de fasen van ontwerp, met de mogelijkheid voor indienen zienswijzen bij inspraak, naar definitief plan doorlopen en is uiteindelijk door de gemeenteraad vastgesteld.

Visie en uitvoering

De voorliggende structuurvisie bestaat uit een visierapport met een uitvoeringsparagraaf. In de uitvoeringsparagraaf wordt weergegeven hoe de visie tot realisatie komt.

STRUCTUURVISIEKAART SITTARD-GELEEN

Structuurvisiekaart

Kern van de structuurvisie is de structuurvisiekaart. Op deze kaart is in één oogopslag te zien wat de visie van Sittard-Geleen is op de ruimtelijke ontwikkeling. De kracht van Sittard-Geleen is duidelijk te herleiden: **Sittard-Geleen de ideale combinatie van wonen, werken en leven**. In de kleurtinten zijn duidelijk de woongebieden te zien (roodtinten), die samen met de werkgebieden (paarstinten) liggen in een groene omgeving (groentinten).

Stedelijk centra en Middengebied

Het bebouwd gebied kent twee stedelijke centra naast meerdere, kleinere wijkcentra. Het centrum van Sittard functioneert als 'ontmoetingscentrum' met name gericht op winkelen, cultuur, ontmoeten en verblijven. Het centrum van Sittard heeft een sterke uitstraling door de historische binnenstad, de St. Petruskerk en de aanwezigheid van een aantal (internationale) hoofdkantoren. Het centrum van Geleen functioneert als 'service centrum' met name gericht op inkopen en dienstverlening. Een derde bijzondere plek binnen het bebouwd gebied is het Middengebied. Het hypermoderne Orbis Medical Park met sportpoli, het voetbalstadion en de in ontwikkeling zijnde Sportzone geven invulling aan 'Middengebied; gezondheid door zorg en sport' uit de stadsvisie.

Woongebieden

De aaneengesloten stedelijke woongebieden liggen voornamelijk aan de oostzijde van de spoorlijn Sittard-Maastricht. De zone tussen spoor en Middenterras is het best te omschrijven als een gemengde stedelijke zone, waarin zowel woongebieden, werkgebieden en bijzondere stedelijke functies aanwezig zijn. De dorpen zoals Obbicht, Grevenbicht, Einighausen en Guttecoven liggen als wooneilanden in het coulisselandschap. Born en Limbricht maken ondanks de grote afstand tot de stedelijke woongebieden onderdeel uit van het stedelijk/suburbaan wonen.

Economische bedrijvigheid

De grootschalige economische zones vinden we ten noorden en oosten van Born, de Noord-Knoop, en ten westen en zuiden van Geleen, Chemelot. Deze zones concentreren zich rond de A2 als hoofdtransportas. In Sittard-Geleen doet zich het unieke feit voor dat, door de smalle tussen de landsgrenzen, de transportassen voor weg, spoor, water en buisleiding dicht bij elkaar liggen. Er ontstaan zo multimodale knooppunten welke met name voor goederenvervoer, economische potentie hebben voor logistieke bedrijven. Een goed voorbeeld is de Noord-Knoop waar de Barge terminal de overslag van water op weg en spoor (en vice versa) mogelijk maakt. Chemelot, met de Research & Business Campus Chemelot, is een groeimotor voor krachtige innovatieve, hoogtechnologische bedrijvigheid in onze regio.

Landschappen en ecologische corridors

Het landschap is de basis voor een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. De variëteit in landschappen binnen de gemeente is bijzonder en daarom het waard gekoesterd te worden. De gemeente is uniek gelegen op de overgang van verschillende landschapstypen: op de overgang van heuvelland naar Maasterrassenlandschap. Waterlopen, zoals rivieren en beken hebben het reliëfrijke landschap gevormd. Het handhaven en daar waar nodig het verder versterken van het landschap is daarom het uitgangspunt. Op basis van de kernkwaliteiten van de verschillende (cultuur)landschappen wordt er richting gegeven aan de verdere ontwikkeling. Van belang zijn ook twee ecologische corridors, die vanuit het landschap de stedelijke gebieden doorkruisen.

Structuurvisiekaart

Te handhaven landschappen

- EHS Grensmaas
- rivierenlandschap
- beekdallandschap
- nat bosrijk landschap
- nat bekenlandschap
- open coulissenlandschap
- heuvellandschap

Groen en Water

- bos
- stedelijke groenvoorziening / begraafplaats
- stadsrandgroen
- dorpsrandgroen
- water
- ecologische corridor in stedelijk gebied
- steilrand
- groen element voor-malige mijn

Infrastructuur

- Julianakanaal met havens (deels te verbreden)
- rijksweg A2 (te verbreden naar 2x3 rijstroken?) A76 (2x2 rijstroken)
- gebiedsontsluitingsweg met bovenregionale functie
- spoorlijn met station
- goederenspoor
- OV as
- bomenlaan / landweg
- dijklichaam

Algemeen

- verstedelijkt gebied buiten de gemeente
- gemeentegrens
- landgrens

Centrumgebieden

- Sittard, regionaal stedelijk centrum met centrumstedelijk wonen, recreatief
- Geleen, stedelijk service centrum met centrumstedelijk wonen

Wonen

- uiterste contour bebouwde kom
- stedelijk wonen
- suburbaan wonen
- dorps wonen
- landelijk wonen
- verdunnen, vergroenen, meer ruimte in bestaande woonbuurten

Werklocaties

- Chemelot-terrein
- Chemelot campus
- Trimodale knoop Automotive, logistiek
- te ontwikkelen werkgebied
- bestaand werkgebied
- kantorenlocatie
- herstructureringslocatie
- agrarisch gebied met reservering voor bedrijvigheid
- zoekgebied ongehinderd logistiek systeem

Milieu en Veiligheid

- risicocontour 10⁸ DSM

Voorzieningen

- te handhaven wijkvoorziening
- op te waarderen wijkvoorziening
- te ontwikkelen wijkvoorziening
- hoger onderwijsinstelling
- perifere detailhandel
- Sportzone Limburg
- stedelijke sportvoorziening
- gezondheidszorg
- maatsch. doeleind buiten de grens van de stedelijke dynamiek
- penitentiaire inrichting

Cultuurhistorie

- kasteel / landgoed
- grens beschermd stadsgezicht
- zichtas

LAGENBENADERING

Lagenbenadering

De structuurvisiekaart is een samenvattende kaart van het ruimtelijk beleid van Sittard-Geleen. De structuurvisiekaart is via de lagenbenadering opgebouwd uit de facetkaarten per beleidsgebied. De lagenbenadering is een methode om de veelheid aan (beleids)gegevens te ordenen. Door het gebruik per laag aan te geven, en vervolgens de lagen over elkaar heen te leggen ontstaat een totaalbeeld. Voor de structuurvisiekaart zijn hier de kernelementen uitgehaald. De lagenbenadering gaat uit van een logische opbouw van het landschap in drie lagen:

Laag 1

De ondergrond: het samenspel van water, bodem, landschap en natuur vormt samen de natuurlijke geleiding van het landschap.

Deze laag vormt de natuurlijke basis voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. Onderdeel vormt ook de cultuurhistorie. Kenmerkend voor deze laag is dat veranderingen zich van nature traag (gedurende eeuwen) ontwikkelen. Bij menselijk ingrijpen gaan de veranderingen (met name in het cultuurlandschap) sneller. Dit is het laagdynamische niveau.

Laag 2

De netwerklaag: alle vormen van zichtbare en onzichtbare infrastructuur.

Het systeem van wegen, waterwegen, spoorlijnen en andere verbindingen zoals kabels en leidingen, vormt deze laag. Diverse patronen gaan terug op patronen uit het verleden en hebben hiermee een lange geschiedenis. Veranderingen in deze laag voltrekken zich op de middellange termijn. Dit is het middeldynamische niveau.

Laag 3

De occupatielaag: de ruimtelijke inrichting.

In deze laag worden thema's als wonen, werken, recreëren en voorzieningen behandeld. Deze laag kenmerkt zich door relatief snelle veranderingen van patronen. Binnen deze laag is de meeste flexibiliteit aanwezig (bebouwing kan op relatief korte termijn vervangen worden, ruimtelijke besluiten kunnen in deze laag het makkelijkst worden herzien). Dit is het hoogdynamische niveau.

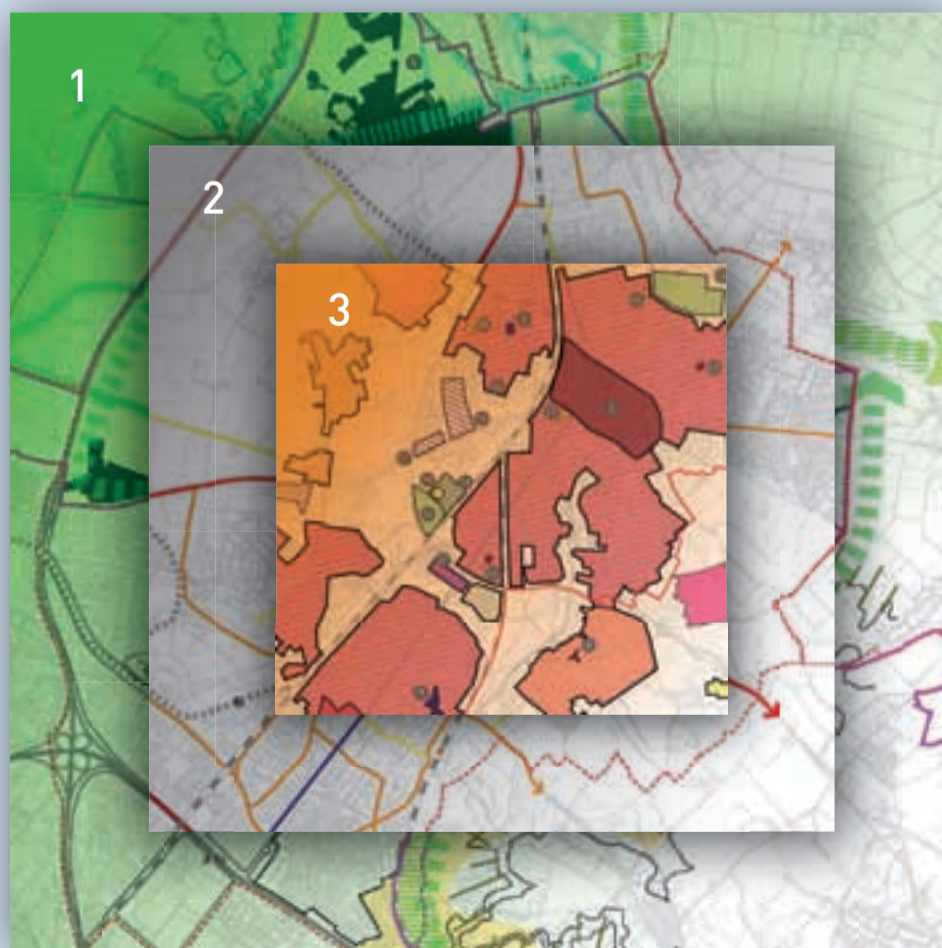
Facetkaarten en beschrijving

Op de facetkaarten staat de huidige situatie, en het beleid per facet in overzicht aangegeven. Met de beschrijving in de tekst geven de facetkaarten een goed overzicht van de huidige situatie en het vigerend beleid op de verschillende beleidsterreinen. In de teksten is verwezen naar de onderliggende beleidsnota's, zodat daarin de details op de verschillende beleidsgebieden terug te lezen zijn.

In de **eerste laag**, de ondergrond, zijn er facetkaarten met beschrijving van de ondergrond, het groen, het water, het erfgoed, de bodemkwaliteit, geluid, lucht en externe veiligheid:

"Sittard-Geleen is een aantrekkelijke stad waar men woont en werkt. Er is duurzaam groen in het buitengebied en in de stad. Het groen verbindt niet alleen de twee voormalige stadsdelen maar verbindt het stedelijke gebied met de dorpen en de dorpen onderling."

"Sittard-Geleen heeft duurzaam groen en water dat leidt tot een verhoging van de belevingswaarde en de recreatiemogelijkheden in de stad. Bij stedelijke ontwikkelingen en herinrichtingen wordt ingezet op een versterking van de groen- en waterstructuur als voorwaarde voor de stedelijke kwaliteit. Het draagt bij aan een gezond leefklimaat in het stedelijk gebied en vangt de gevolgen op van de klimaatverandering."

Laag 1: de ondergrond: het samenspel van water, bodem, landschap en natuur vormt samen de natuurlijke geleiding van het landschap.

Laag 2: de netwerklaag: alle vormen van zichtbare en onzichtbare infrastructuur.

Laag 3: de occupatielaag: de ruimtelijke inrichting.

“Sittard-Geleen streeft naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem als bron van kennis en cultuurbeleving. Cultuurhistorische relictten worden behouden en geaccentueerd. In samenhang met ruimtelijke inrichting(splannen), geeft de dynamiek van het verleden mede richting aan heden en toekomst.”

“Sittard-Geleen stemt bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid integraal en tijdig af op de kaders van de bodemvervuiling, geluidszones, luchtkwaliteit, en risicozones in verband met externe veiligheid. Beleid wordt in samenhang ontwikkeld.”

In de **tweede laag**, de netwerklaag, zijn er facetkaarten met beschrijving van verkeer en vervoer:

“Sittard-Geleen is een stad met een robuuste infrastructuur. Er is een optimale bereikbaarheid per weg, water en spoor, zowel binnen de stad als met het omliggende gebied.”

In de **derde laag**, de occupatielaag, zijn er facetkaarten met beschrijving van wonen, economie, sociale veiligheid, voorzieningen en recreatie:

“De gemeente Sittard-Geleen is een gemeente waar het kwalitatief goed wonen is en blijft, met een gevarieerd en aantrekkelijk palet aan woonmilieus en waar iedere inwoner zijn/haar wooncarrière kan maken”

“Sittard-Geleen ontwikkelt zich op economisch vlak door tot een aantrekkelijke woon- en werkstad, die functioneert als broedplaats voor innovatie en ondernemerschap op het vlak van industrie, logistiek, sport, gezondheid en het MKB.”

“Sittard-Geleen biedt een veilige woon- en leefomgeving, met maatwerk in de inrichting en het beheer van de openbare ruimte en de aanpak van sociale veiligheid.”

“Sittard-Geleen is een bruisende stad, met een ruim aanbod aan voorzieningen voor alle leeftijden. Kwaliteit gaat hierbij voor nabijheid. Met de Sportzone ontwikkelt Sittard-Geleen zich tot een epicentrum voor topsport en breedtesport.”

“Sittard-Geleen ligt in een aantrekkelijke omgeving om te recreëren. Het landschap is de tuin van de stad. De cultuurhistorische elementen zoals de binnenstad van Sittard versterken de recreatieve beleving.”

Strategische opgaven en te ontwikkelen beleid

De voorliggende structuurvisie is gebaseerd op vigerend beleid. Naar de toekomst toe liggen er verschillende strategische opgaven die uitgewerkt moeten worden. Bijvoorbeeld in het kader van de regiovisie zijn er een aantal ontwikkelopdrachten ingezet, waarvan de resultaten uiteindelijk in een structuurvisie moeten landen. Ook wordt er op verschillende beleidsgebieden nog beleid ontwikkeld wat uiteindelijk in een structuurvisie moet landen. De thema's en opgaven zijn aangeduid in de voorliggende structuurvisie, en kunnen bij een herijking en actualisatie in een volgende fase worden meegenomen.

Uitvoeringsparagraaf

De structuurvisie is het integrale beleidsdocument waarin het gemeentelijk ruimtelijk beleid is neergelegd. De visie geeft aan hoe de gemeente met name op ruimtelijk vlak vorm krijgt en is richtinggevend voor de verdere beleidsontwikkeling de komende jaren. De structuurvisie is het kompas bij het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen, is het kader voor verdere planologische ontwikkelingen en is de basis voor overleg en samenwerking met andere overheden. In de uitvoeringsparagraaf wordt aangegeven

hoe de gemeente de structuurvisie in meer uitvoerende zin zal realiseren.

In de uitvoering zijn een aantal verweven sporen te onderscheiden, die gezamenlijk zorgen voor het tot stand komen van de ontwikkeling, en waarbij meerdere partijen betrokken zijn. Projecten geven de ontwikkelingen concreet vorm. In de regio wordt breed gewerkt aan integrale gebiedsontwikkeling. Samenhangende besluitvorming en projecten komen bijvoorbeeld tot stand via de gebiedsagenda Limburg en de ontwikkelopdrachten van de regiovisie. Ook de gemeente zelf werkt nog beleidslijnen uit. Met juridische instrumenten als bestemmingsplannen, de wet voorkeursrecht gemeenten en kostenverhaal geeft de gemeente verder richting aan de ontwikkelingen.

Het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie is als het ware de strategische agenda voor de toekomst van onze gemeente. Hier vindt u de hoofdlijnen van concrete, fysieke uitvoeringsprojecten waarmee we de ontwikkelingen vanuit de structuurvisie realiseren. Dit hoofdstuk bevat ook de lopende ontwikkelopdrachten om te komen tot besluitvorming over verdere gebiedsgerichte ontwikkeling en het beleid dat de komende periode verder uitgewerkt wordt.

De structuurvisie geeft als bestuurlijk document richting aan de inzet van gemeentelijke juridische bevoegdheden. Op gemeentelijk niveau wordt de structuurvisie vertaald naar juridisch bindende bestemmingsplannen. De structuurvisie vormt ook een basis voor het vestigen van voorkeursrecht op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Op basis van de nieuwe Wro en de nieuwe grondexploitatiewet heeft de gemeente nieuw financieel instrumentarium met mogelijkheden voor het kunnen verhalen van kosten op een ontwikkelende partij. Enerzijds kan de gemeente met ontwikkelende partijen privaatrechtelijk tot overeenstemming komen waar het gaat om het verhalen van kosten. Anderzijds zijn de mogelijkheden voor het publiekrechtelijke spoor nu wettelijk geregeld. Daarmee zijn ook de spelregels duidelijker vastgelegd.